

Ladislav Špaček

MALÁ KNIHA ETIKETY PRO CELOU RODINU

Ladislav Špaček
Malá kniha etikety pro celou rodinu

Ladislav Špaček

**MALÁ KNIHA ETIKETY
PRO CELOU RODINU**

EUROMEDIA GROUP

Copyright © Ladislav Špaček, 2025
Photos © Tomáš Škoda, 2017, 2025
Illustrations © Kristína Panská, 2017, 2025
ISBN 978-80-284-1036-0

*„Kde končí dobré mravy,
tam musí začínat zákony.“*

PÁR SLOV NA ÚVOD

Etiketa není abstraktní pojem z učených knih, ale autentická a všudypřítomná součást našich životů. Etiketa je životní styl. Vede nás k tomu, abychom kolem sebe šířili dobro, prospívali ostatním lidem kolem nás a vyhýbali se všemu, co by mohlo v našem okolí vzbuzovat odpor. Etiketa nejsou nablýskané salony s dlouhými róbami a fraky, etiketa je součást rodinného, pracovního i společenského života. Právě rodina je kolébkou etikety, tam se utvářejí první návyky, které nás ovšem provázejí celý život. Proto bychom měli právě v rodině dbát na dobré základy slušného chování.

Co je to vlastně slušnost? Zakladatel novodobé české etikety a první ceremoniář prezidenta Masaryka Jiří Guth-Jarkovský píše: „Slušnost je člověku vrozená, je to blahovolné a dobrotivé smýšlení člověka vždy hotového k jistým obětem a jistému sebezapření, jehož vyžaduje život společenský vůči spolubližním.“ Když si tato archaická slova přeložíme do současného jazyka, můžeme označit slušnost za prazáklad lidského chování, tedy to, čím nás vybaví do života naše rodina. I člověk, který nečetl žádnou knihu o etiketě, by měl umět pomoci slabšímu, vstát v tramvaji, když nastoupí stařenka nebo těhotná žena, měl by jít do Národního divadla v obleku. Slušnost je intuitivní, nevědomá.

Jak vidno, základy etikety každého člověka vznikají v rodině, odtud odcházíme do života s výbavou, kterou nám dali rodiče. Proto je *Malá kniha etikety pro celou rodinu* užitečnou pomůckou jak pro ty, kteří vychovávají své děti, tak pro ty, kteří pociťují, že rodinná výchova nestačila a leccos je nutné doplnit.

Jiří Guth-Jarkovský ovšem ještě pokračuje: „Slušnost je člověku vrozená, ale zdvořilosti se musíme učit.“ Je to vyšší stupeň poznání zásad a norem etikety. Výchova v rodině je začasť intuitivní a vychází z návyků, které jsme získali od rodičů a prarodičů. Hodí se všechny do moderní doby? Uměli naši rodiče všechno správně, tak abychom to mohli odpovědně učit své děti? *Malá kniha etikety pro celou rodinu* dává odpovědi na všechny tyto otázky.

ETIKETA V RODINĚ

*„Kdo bydlí u chromého,
naučí se kulhat.“*

Plútarchos z Chairóneie

RODINA DOMA

Společenská pravidla upravují vzájemné vztahy mezi lidmi, tedy i v rodině. Neplatí, že to, co veřejnost nevidí, není nijak regulováno a že za zdmi bytu se může dělat či říkat cokoli. Málokde jsou dospělí dětem takovým vzorem jako rodiče nebo starší sourozenci ve společné domácnosti. Ideální stav bývá v rodinách optimistických, veselých, šťastných, kde vládne laskavost a vyrovnanost. Ale ani tam, kde se nepodaří naplnit tento ideál šťastného manželství, nebudeme rezignovat na výchovu dětí ke správným návykům pro život ve společnosti.

Rodina měla od nepaměti jediný a velký úkol: výchovou připravovat dítě na život, vtisknout mu zásady vnímání světa, hierarchii hodnot, dobré způsoby, které by ho začlenily do lidské společnosti. V matce vidělo dítě boží milosrdenství, v otci boží spravedlnost. Rodiče se pro nás stávají na celý život modelem chování, vztahů mezi oběma pohlavími, řešení konfliktů, v rodině se dítě učí lásce k bližnímu. Vždy záleží na tom, v jaké vrstvě se rodina a dítě pohybují, ale všem úrovním společnosti jsou společné některé nepsané hodnoty, jež lidstvo vyznává: láska a přátelství jsou city, které formují náš vztah k lidem kolem nás, nečiň jiným, co nechceš, aby oni činili tobě, cti ochranu slabších, dětí, starých a bezmocných, neubližuj jiným, pečuj o vztahy v rodině, v komunitě, ve které žiješ, ve státě, který pomáháš spravovat.

Začněme co nejdříve

Prvním důvodem, proč se chovat navzájem slušně a tolerantně, je samozřejmá úcta k lidem, především k těm nejbližším. Druhým důvodem je výchova dětí. Už v raném věku děti napodobují dospělé, a jakmile se ocitají ve společenství svých vrstevníků, používají

stejně modely jednání, jaké odezírají ve světě dospělých. Člověk začíná vnímat sociální prostředí už v útlém věku, a čím dříve si osvojí pravidla, jak se chovat a jak být ohleduplný k ostatním, tím lépe a rychleji se začlení do společnosti svých vrstevníků i dospělých. Rodiče by se k sobě měli chovat laskavě a s úctou. I několikrát za den by si měli poděkovat a požádat slůvkem „prosím tě“. Tím dávají svým dětem největší vklad do jejich budoucího manželského vztahu. Pokud vznikne běžný manželský konflikt, vždycky ho odehrajme mimo zrak a sluch dětí. Dítě chápe domov jako oázu bezpečí a lásky, a dokud nebude stát na vlastních nohou, neměli bychom mu tento jediný pevný bod brát.

Dítě by mělo z rodinné atmosféry vnímat vzájemný respekt všech členů rodiny navzájem a současně soudržnost a ochotu si pomáhat. Nesmíme zapomínat na to, že *dítě vnímá svět kolem sebe skrze emoce a pocity, všímá si úsměvů, tónu hlasu, pohledů, pohlazení, vycítí vztahy, jaké mezi dospělými panují*. Odmalička vedeme dítě k samostatnému vyjadřování jeho názorů a nápadů, nasloucháme mu a vyžadujeme, aby stejně tak naslouchalo dítě nám. Čím větší podíl ve správném chování dítěte připadá na nápodobu a hru, tím menší je podíl příkazů.

U starších dětí respektujeme jejich nárok na samostatné jednání, pak za ně ovšem dítě musí nést i odpovědnost. Respektujeme přiměřené soukromí dospívajícího dítěte a stejně tak je vedeme k respektování teritoria každého člena rodiny. To se nevztahuje jen na příslušný pokoj nebo ložnici, ale i na obsah ledničky, na knihy, oblečení, holení nebo kosmetiku. Na vztahu k prarodičům vytváříme formy jednání se staršími, handicapovanými nebo jinak slabšími lidmi kolem sebe. Těžko budeme vyžadovat po dítěti na veřejnosti respekt k menšinovým etnikům, když doma slyší na jejich adresu posměšné poznámky.

Za zmínku stojí dřívější a dnešní pojetí soukromí a intimity. Ve středověku soukromí neexistovalo, je to výdobytek moderní doby. Králové ráno zahajovali den audiencí, přičemž seděli v křesle s noční mísou a bez ostychu ji používali. V mnoha kulturách musel po svatební noci ráno manžel ukázat prostěradlo se stopami krve, aby doložil, že jeho novomanželka byla do věčerejška panna a že on se zhostil svého poslání uvést ji do stavu vdaných žen. Královny rodily za přítomnosti mnoha dvořanů, v jejich ložnicích se tísnily davy hodnostářů, kteří měli dosvědčit, zda novorozenec je chlapec, nebo děvče, což bylo v těch dobách podstatné kvůli zachování kontinuity vlády. V králově ložnici spal lokaj se šňůrkou na zápěstí spojenou se zápěstím vladaře, jehož život a zdraví byly důležitým státním zájmem. Nejen na královských dvorech, ale i v selských příbytcích spali všichni pohromadě, místa byl nedostatek a chlad vedl všechny členy domácnosti k tomu, aby se k sobě tisknuli. Dveře se nezamykaly, kdokoli mohl vstoupit dovnitř. Teprve zvýšení komfortu bydlení, které dovolilo oddělit kuchyň a ložnici, vedlo k soukromí rodičů. Dnešní uzavřené byty s více pokoji a ložnicemi jsou vynálezem až 19. století. Tehdy vznikl slogan „my home, my castle“, můj dům, můj hrad.

Stolování v rodině

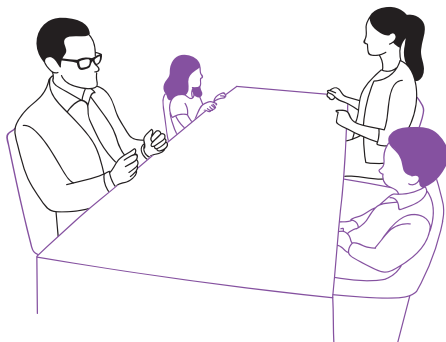
Kde jinde by se děti měly naučit stolovat než doma? Důležité je poznání, že společný oběd nebo večeře mají určité formální znaky, které prozrazují, že zahnat hlad není jediným cílem stolování. Vhodnou příležitostí je třeba společný oběd na oslavu narozenin nebo výročí svatby prarodičů. Zasedací pořádek doma nebude tak formální jako při banketu, rodiče mohou sedět jak naproti sobě, tak vedle sebe, jak jsou zvyklí. *Bude-li u stolu sedět babička a dědeček, bude*

jim náležet nejčestnější místo. To je vždy zády ke stěně s pohledem do prostoru nebo proti oknům. Rodiče pak sedí na straně u dveří do kuchyně (podle tradice, prý aby to měla hospodyně blízko). Rodiče však mohou sedět i naproti sobě a mít po pravici dědečka a babičku. Děti sedí na bočních stranách stolu.

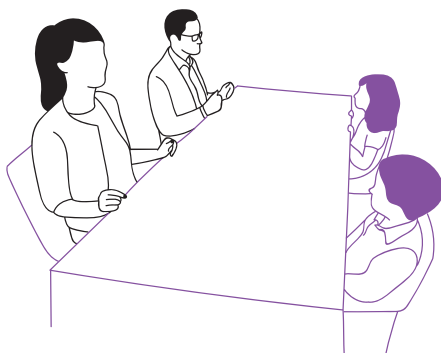
Využívejme domácího stolování k tomu, aby dítě získalo správné návyky co nejdříve, např. nesprávné držení příborů se odnaučuje obtížně. *Už děti předškolního věku by měly pochytit, že se jí u prostřeného stolu, příborem, z různých talířů, pije se ze sklenic, ne z láhve, že první začíná jíst maminka, že některé věci se u jídla nedělají, že neskáceme do řeči, že pro slavnostní příležitosti máme jiné oblečení než pro volný čas anebo sport, že lidé starší požívají větší úcty než ostatní. Jakkoli nám to připadá samozřejmé, dítěti to vysvětlujeme a odůvodníme.*

Maminka, hostitelka, nalévá polévku nebo servíruje pokrm nejdříve tatínkovi a pak teprve dětem, které jsou společensky méně významné než dospělí. Jsou-li u stolu prarodiče, pak je pořadí: babička, dědeček, tatínek, dcera, syn a nakonec hostitelka, ta se obslouží jako poslední. Nikdo se ničeho nedotýká, všichni sedí a čekají, až budou mít naservírováno všichni. Pak maminka bere do ruky lžičku nebo příbor, všichni berou do ruky příbory a začínáme jíst. Stolování vždy zahajuje hostitelka, v případě rodiny je to maminka, i když je přítomna babička s dědečkem, ti jsou hlavní hosté. Maminka by si postup servírování měla připravit tak, aby odbíhala od stolu co nejméně a nerušila pohodu oběda.

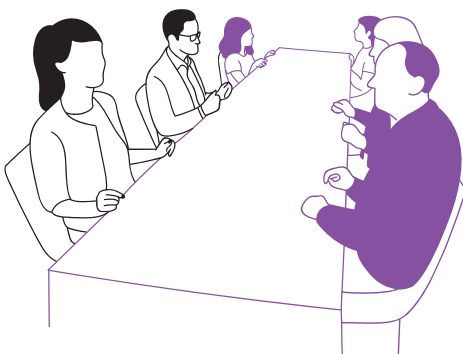
Používáme ubrousky, všechny druhy talířů, sklenice, dbáme, aby se nikdo neopíral lokty o stůl, aby nikdo neodcházel od stolu, když ještě sedí maminka. Vidlička se vkládá do úst ve vzpřímené poloze těla, ústa nepřibližujeme k vidličce, ale vidličku k ústům, nerozvalujeme se na židli, dívky sedí v první třetině židle, aby měly vzpřímenou polohu těla, při jídle si utíráme ústa ubrouskem, pijeme jen tehdy, když nemáme sousto v ústech, u jídla se nemlaská, polévka ani nápoje se

Zasedací pořádek při rodinném stolování má různé varianty, ty však vždy vycházejí z pravidla, že společensky významnější osoba sedí vpravo. Rodiče jsou významnější než děti, proto sedí po pravících dětí.

Rodiče sedí vedle sebe, děti také, naproti rodičům. Maminka sedí po pravici tatínka, dívka sedí po pravici chlapce. I z pouhého zasedacího pořádku děti vyzoumávají, že společensky významnější jsou dospělí a že ženy jsou společensky váženější než muži.

Přijdou-li na oběd prarodiče, mohou se páry posadit naproti sobě, ženy po pravících mužů, děti můžeme posadit doprostřed nebo na kraj stolu.

nesrkají, u stolu potlačujeme všechny projevy tělesných potřeb, nesmrkáme, nešťouráme se v nose.

U stolu hovoříme, protože jídlo je společenská příležitost ke konverzaci, nemluvíme ale s plnými ústy. Vynecháme to, co by mohlo vyvolat emoce nebo hádku, bavíme se o běžných událostech nebo známých, vymýšlíme dovolenou nebo dárek pro příbuzné. Nikdy neopomeneme pochválit jídlo a děti by se pak měly zapojit do úklidu nádobí, aby mamince umožnily věnovat se hostům.

Péče o oblečení

Děti vedeme od malička k péči o svoje svršky a boty. Dítě brzy pozná, že špinavé nebo zpocené tričko musí odložit do koše na špinavé prádlo, ne zpátky do skříně. Ve špinavých botách by ani malé dítě nemělo opustit byt. (Dříve bylo samozřejmostí, že děti čistily boty celé rodině.) *Ani doma, kde nás „nikdo“ nevidí, nebudeme chodit v roztrhaných kalhotách, vytahovaných teplákách nebo rozpadlých bačkorách.* Ved' me děti k tomu, že člověk by měl být upravený vždy, sám

Při procházce s dětmi jdou rodiče uprostřed, jsou společensky významnější, žena vždy kráčí po pravici muže.

pro sebe, nejen když vychází na ulici. Neznamená to, že budeme doma chodit v saku, ale v praktickém oblečení pro volný čas – muž třeba v košili nebo tričku a džínách, žena v kalhotách a tričku nebo mikině. A ještě bychom neměli zapomínat na osobní hygienu. Vstí- pí-li si dítě, že normální je sprchovat se dvakrát denně, bude mít ve společnosti výhodu. Dospěje-li do puberty, vedeme mladíka nebo dívku k používání deodorantů.

Rodina jde do společnosti

Jdeme-li společně na procházku, jdou rodiče (nebo prarodiče) uprostřed, matka po pravici otce, děti na krajích. V kině a v divadle by děti naopak měly sedět mezi rodiči, aby svými reakcemi nerušily sousedy. Nepodpo- rujeme je v názoru, že do kina se chodíme najíst. Čím později na to přijdou, tím lépe. Návštěvu divadla by dítě mělo vnímat jako společenskou událost i oblečením. Vyloučíme džíny a sportovní boty, trič- ka nebo mikiny, a i když chlapec ve školním věku nebude mít oblek, měl by na sobě mít něco, co ho bude připomínat, třeba tmavé kalhoty a bílou košili. Děvče může mít jak šaty, tak halenku se sukní.

V divadle nebo v kině by děti měly sedět uprostřed. Existují pro to hned dva důvody: u malých dětí rodiče lépe zajistí, aby nerušily ostatní diváky, a také je bezpečnější, aby děti seděly mezi svými rodiči než vedle cizích lidí.

V restauraci máme velkou příležitost prověřit pravidla, která si děti osvojují při stolování doma, jen by měly být ještě ukázněnější. *Vedeme je k tomu, aby stolovaly jako dospělí, měly látkový ubrousek na klíně, vybíraly si jídla, která jsou přiměřená jejich věku, aby si otíraly ústa a dbaly na čistotu sklenic, aby jedly správně příborem.* Konverzace by měla odpovídat prostředí – zvláště tichá bude v dobré restauraci.

Dospělé „dítě“ v rodině je často zdrojem hádek a konfliktů, protože má svůj životní styl zcela odlišný od rodičů. Pokud bylo dítě vychováváno k respektu k hodnotám šťastné rodiny, bude se snažit příliš neubližovat rodičům a dalším sourozencům. Teď se ukáže, co se nám podařilo vložit do jeho osobnosti od prvních let života.

„Ke snídani nechod'te v nedbalkách. Odporní jsou ti, kdož zdrávi jsouce snídají v posteli. Bez kabátu (míněno sako) nezasedejte k žádnému jídlu a k žádnému stolu. Lžičku kávovou po kávě klademe na misku, nikoli do prázdného šálku. Mazati celý krajíc máslem a pak ukusovati se nesluší; krájej chleba a po kouskách jej maž. U stolu za jídla číst se nesluší, leč jsi-li sám.“

Jiří Guth-Jarkovský

JAK BÝT DOBRÝM HOSTEM

Pozvání na oběd ke tchyni nebo k dobrým přátelům prakticky nelze odmítnout – jde o tak významnou nabídku k osobnějším setkání, že ji lze pouze odkládat, chceme-li se jí vyhnout. Zvláště pozvání od společensky významnější osoby, třeba od šéfa, musíme přijmout.

Návštěva v rodině je něco jiného než setkat se na obědě v restauraci – slavnostní oběd v domácnosti je něco důvěrného a osobního. *Oblečeme se podle toho, v jak formálním či neformálním vztahu jsme k hostitelům.* Jdeme-li k šéfovi nebo obchodnímu partnerovi, oblečeme si krátké šaty nebo kostým. K tomu punčochy a společenské boty. Muž bude mít sako, spíš sportovní, kalhoty nebo džíny a elegantní polobotky. Ani na slavnostní oběd v rodině bychom neměli slevovat z úrovně oblečení, oslava narozenin nebo svátky si zaslouží pěkný oděv.

Na návštěvu přicházíme asi o deset minut později, abychom hostitelům umožnili stihnout všechny přípravy. Ve stanovenou hodinu obvykle hostitelka běhá po kuchyni ještě v natáčkách a muž v trenýrkách leští sklenice. Zcela vyloučeno je přijít dříve, než bylo dohodnuto. *Nezapomeneme na kytici pro hostitelku a dárek pro hostitele.* Známe-li hostitele dobře, máme asi jasno, co vybrat, jinak vybereme láhev slušného vína. Hodí se také něco stylového k večeři, která nás čeká. Víme-li, že se bude vařit italská kuchyně, přineseme nějakou originální ingredienci nebo sušenky cantuccini. Pokud jsme přijeli z Paříže, přineseme třeba sýr (i kdybychom ho koupili už doma v supermarketu). *Určitě bychom neměli vybírat něco, co chutná pouze nám, bylo by to nápadně sobecké. Pokud chceme přispět k dobré atmosféře návštěvy, musíme myslet především*

na hostitelský pár. Jsou-li v rodině děti, přineseme nějakou maličkost i jim. Na návštěvu nebereme své děti, pokud to nebylo výslovně dohodnuto s hostiteli, anebo domácí zvíře.

Kytici zbavíme papírového obalu ještě před zazvoněním u dveří, víno se naopak předává zabaleno a oboje má na starosti muž. Přivítáme se s hostiteli a paní domu nás uvede do obývacího. První slova hostů musejí být pochvala. Všimneme si obrazu, prostřeného stolu nebo nábytku, čehokoli, co nám umožní pochválit vkus hostitelů. *Jako první si sedá hostitelka*, po ní příchozí žena, muž a nakonec hostitel. Není obvyklé, abychom šli z ulice přímo ke stolu, oběd je jen záminka ke společenskému setkání, jeho prvořadým cílem není ukojit hlad. Nejprve je čas na posezení v křesle *s aperitivem v ruce*, a teprve až se sejdou všichni, může hostitelka zvat ke stolu. Je nezdvořilé otálet, a tak se hned postavíme ke své židli. Hostitelka by měla usednout jako první, její soused po levici by jí měl pomoci se židlí, stejně tak ostatní muži pomohou usadit své sousedky po pravé ruce.

U stolu sedíme zpříma, nehrbíme se, ruce máme na stole, ale neopíráme se lokty, to si dovolíme až na závěr, u kávy a moučnicku. *Papírový ubrousek necháváme na stole, látkový si hned po usednutí rozložíme na klín.* Příbory odebíráme postupně, tak jak přicházejí další chody, z vnější strany směrem k talíři. Držíme správně příbor, svrchním držením, ne jako tužku. Střenka je celá ukryta v dlani a hroty vidličky směřují dolů. *Podílíme se na konverzaci*, protože kvůli tomu jsme se sešli u jednoho společného stolu. Během konverzace bychom měli všem dát příležitost, aby se zapojili. Mnoho lidí nedokáže naslouchat druhým a nevnímá nic jiného než sebe.

Od stolu vstává jako první hostitelka, pak bychom měli i my skončit, a buď se bavíme dál u stolu při šálku kávy, nebo nás

hostitelé opět usadí do křesel. Je hloupé se hned po moučnicku rozloučit – vypadá to, že jsme se najedli a víc nás hostitelé nezajímají.

Za pozvání na návštěvu obvykle děkujeme dvakrát. Jednou při loučení a podruhé následující den. Hostitele potěšíme, když druhý den poděkujeme za příjemný večer. Dříve se posílaly kartičky se zkratkou P. R. (pour remercier, s poděkováním), často i s kyticí pro hostitelku. Dnes je při převažující mobilní komunikaci snazší nazítří zatelefonovat nebo poslat textovku s poděkováním.

JAK BÝT DOBRÝM HOSTITELEM

Chceme-li být dobrým hostitelem, musíme se zbavit mylného přesvědčení, že smyslem slavnostního oběda s rodinou nebo s přáteli je najíst se. Jídlo je jen příjemný kolorit setkání, jde hlavně o příjemný čas, který s hosty strávíme. *Včas zahájíme přípravy*, promyslíme si, kolik potřebujeme talířů, sklenic, láhví vína a piva, co budeme nabízet jako welcome drink a co jako digestiv.

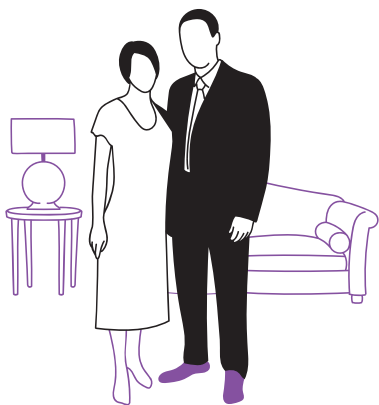
První vítá hostitelka: nabízí ruku partnerce hosta, pak hostovi, současně jeho partnerka nabídne ruku hostiteli a nakonec si potřesou rukou muži. Muž předává hostitelce kytici. Hostitelé by s tím měli počítat a měli by mít připraveny vázy, ve kterých květiny hned vystaví. Bezradné pobíhání a hledání váz přivádí do rozpaků i ty, kteří květiny přinesli. Za první republiky panoval praktický zvyk: květiny návštěva doručila prostřednictvím poslíčka v brzkém odpoledni, aby je hostitelka mohla v klidu naaranžovat a rozmístit po bytě. Pak ovšem nezapomněla hostům říct, která kytice je od koho, a poděkovat za ně. *Hosti se nezouvají* – doba panelákových večírků sedmdesátých let s hromadou bot přede dveřmi je za námi. Muž v saku a v ponožkách stejně jako bosá dáma v koktejlkách vypadají směšně. V obnošených pantoflích hostitele se nebudou cítit o nic lépe. Hostitelé se musejí smířit s tím, že po návštěvě budou muset uklidit, umýt nádobí i vyluxovat. Aby zbavili hosty ostychu a vypadali společensky, i hostitelé by měli mít společenské boty.

Do obývacího vede hosty hostitelka, za ní jde žena, muž a nakonec hostitel, v tomto pořadí také usedají do křesel.

Příchozím hned *nabídneme sklenici vody a aperitiv*, skleničku sektu nebo pro pány něco ostřejšího. *Pak se věnujeme dárkům*. Je vhodné, aby hostitelé dárek před hosty rozbalili, a pokud je to možné,

i využili. Pokud jsme dostali láhev portského, nic nebrání tomu, abychom nalili skleničku jako aperitiv nebo jím večeři zakončili při dezertu. S vínem je to těžší, protože vyžaduje vhodnou teplotu, a byla by velká náhoda, kdyby víno bylo správně temperováno, navíc vína se musejí po transportu uklidnit, necháme je hodinu stát. Nejdříve podáváme svoje víno, pak teprve od hostů, abychom nedávali najevo, že jsme závislí na tom, co si hosté přinesou.

Doplňky k večeři (sýr, kaviár, exotické ovoce, různé pochutiny) bychom měli využít a naservírovat je po večeři hostům. Dostanou-li hostitelé další dárky, musejí je rozbalit a dát najevo nelíčenou radost, i kdyby si mysleli o dárku své. Hostitelka nabídne občerstvení, ale nikoho do konzumace nenutí, nikdo se ovšem ani neupejpa, vše je přece připraveno pro hosty a víme, že radost hostitelce uděláme především tím, že nám chutná. Hostitelé by měli odolat pokušení předvádět návštěvě své talentované děti a roztomilá domácí zvířata. Přicházejí-li další hosté, představujeme bez ohledu na společenskou významnost vždy nově příchozího celé společnosti. Hosté se pak vmísí do společnosti a jednotlivě se jim představí ostatní hosté.

Návštěvy nezouváme, jinak je vystavujeme trapnému pocitu stát v šatech či obleku a bosi. Existují výjimky, ale běžně stačí očistit si důkladně obuv. Po návštěvě ovšem musíme vyluxovat nebo vytřít, dříve hospodyně vytíraly dvakrát denně.

Věnujeme se hlavně konverzaci. Je netaktní, aby hostitel litoval, že nepřišel ten, na kom mu nejvíc záleželo, protože ostatní cítí, že někdo je důležitější než oni. Pokud se ještě dobře neznáme, vynecháváme témata konfliktní, jako jsou úspěchy současné vlády, nemoci apod. Volíme taková témata, která budou zajímat všechny, nejen muže, či ženy. Není vhodné zatahovat do rozhovoru celé společnosti rodinné vztahy, dobírat si partnery, probírat intimní záležitosti. Atmosféru dokresluje vhodná hudba, ale jen tak, aby nerušila.

Když jsou hosté všichni, pozve je hostitelka ke stolu. Hospodyně nabízí vše, co připravila, ale nikoho do konzumace nenutí. Hostitelé jsou moderátory zábavy a je vyloučeno, aby se role hostitelky zúžila na běhání do kuchyně, přinášení dalšího chodu a odnášení nádobí. Hosté nepřišli proto, aby se najedli, ale kvůli příjemné konverzaci s oběma hostiteli. *Nejlepším řešením pro hostitelku je forma bufetu,* kdy jsou pokrmy v mísách na příručním stolku a hosté se buď obsluhují sami jako na rautu, nebo jim hospodyně nakládá na talíře sama. Hostům vše usnadňujeme, třeba pro společenské stolování je výhodnější, když na talíři nejsou žádné kosti, protože okrajovat maso z kostí je vždy obtížné a riskantní. Je celá řada důvodů, proč raději nechat na kosti kousek masa než brát kost do ruky.

Servírujeme občerstvení

Na příručním stolku připravíme dezertní talířky, přfbory a sklenice, nezapomeneme na ubrousky. Při tomto způsobu obsluhy se musíme starat jen o doplňování nabídky a o správnou teplotu nápojů, zvláště vína. Šampaňské a sekt podáváme nejchladnější, kolem 5 °C, a máme na výběr mezi dvěma druhy sklenic: vysoké štíhlé flétny a kulaté ploché misky. Před lety byly oblíbenější misky, dnes se podává šampaňské výhradně ve flétnách. Vzhledem k tomu, že se významná vinařství (tzv. château) v Champagne orientují stále více

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Malá kniha etikety pro celou rodinu***.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.